

VILÁG OSSÁG

IDŐJARANSELENTÉ

Déleaurópában az Azori-szigetek magas légnyomásának hatáskörében csendes, derült az idő és az óceáni légáramok egyelőre csak az Alpok és Kárpátok vonalától északra okoznak esőt, lehűlést. Erdélyben fokozódott a felmelegedés.

Várható időjárás: Élenkebb szél, délután több felhő, zivatarhajlam, a meleg mérséklődik. Vasárnapi lehetőségek: felhőátvonulások, kisebb helyi záporokkal.

KOLOZSVAR

1948 június 19, szombat

A MAGYAR NEM SZÖVEISÉG KÖZPONTI NAPHAPJA

V. ÉVFOLYAM

139. szám

Leszállították a mezőgazdasági adókat

BUKAREST — (Agerpres) A Nagy Nemzetgyűlés Elnöki Tanácsa tegnap jóváhagyta a pénzügyminisztériumnak az 1948—49. évi mezőgazdasági adó kivételére vonatkozó rendeletét.

A rendelet félreérthetetlenül megállapítja azt az adót, amelyet a földművesek, mezőgazdasági termelők fizetni kötelesek. Először minden félreértést és teljességgel megszünteti a múlt rendszerét, amely a dolgozó földművesség nagy tömegét eddig nyomta.

Az új rendszer rendkívüli előhaladást jelent és a szociális szemlélet maradéktalan érvényesülését bizonyítja a múlttal szemben, mert a mezőgazdasági adó a bármely csoportba tartozó mezőgazdasági ingatlanokra általánosan, aránylagos a föld hozamával, illetve haszonhajtásával, az élő és holt mezőgazdasági létfárral és a telekkönyvi bejegyzésekkel.

Az új adókivétési rendelet szerint a mezőgazdasági adót a mezőgazdasági termelő, a földműves valószínűsége figyelembevételével kell megállapítani. A mezőgazdasági adó progresszív és a föld minőségi osztályozása és termelőképessége szerint alakul.

Az új törvény szociális szemléletet is bizonyítja jobban, mint az a rendelkezése, hogy két hektár földterületig az aránylagos általánosan jelentős mértékben csökken. Így például egy hektár területig a mezőgazdasági adó hektáronként 50 és 150 lej között váltakozik, az adó közepes arányosa tehát évi 100 lej. Ez a rendkívül kedvezően és valóban

mérsékelt megállapított adókulcs az egész országban 2 millió 160.000 hektár földterületre vonatkozik.

Az egy hektártól két hektárig terjedő mezőgazdasági tulajdon mezőgazdasági adója hektáron-

ként 100 és 300 lej között változik, a közepes arányos tehát hektáronként 200 lej.

Ez a kedvezményezett és leszállított mezőgazdasági adó — figyelembe véve az egy és két hektáros földterületeket — össze-

seh 4 millió 166.000 hektárra vonatkozik.

Az új törvény a mezőgazdasági adó kivételére szempontjából az ország vármegyéit és járásait 5 mezőgazdasági kerületre osztja, figyelembe véve a földművesek fi-

zetőképességét, amelynek megállapításánál a közvetlen mezőgazdasági tevékenységükből, vagy a mezőgazdasági foglalkozáson alapuló és abból származó összjövedelmük veszik számításba és alapul.

Termelési hitelt kapnak az államosított vállalatok

BUKAREST. (Agerpres.)

„Munkára és harcra hív a Párt, a szocializmus megvalósításáért” címmel a „Scanteia” június 17-iki száma vezércikket közöl, melynek főbb részletei a következők:

„Az államosítás forradalmi ténye, amelyet a Román Munkáspárt Központi Bizottságának kezdeményezésére és vezetésével valószínűsített meg, kicsavarta a kizsákmányoló karmaitól a legfontosabb termelőeszközöket és azokat az állam tulajdonába juttatta, mint a dolgozó nép közös javait. Ezzel a megvalósítással az állam gazdasági szerepe és tevékenysége jelentősen megerősödött és kiszélesedett. Az államosítással a dolgozó munkásosztály elhódította a gazdasági erők nagy részét az eddig azt birtokukban tartó tőkekeztől.”

A cikk a továbbiakban ismerteti, hogy milyen határtalan lelkesedéssel fogadták a dolgozók az

államosítás törvényét és tényét. Fel sorolja azokat a régi módszereket, amelyek mellett a gyárak és iparvállalatok a múltban termeltek, a munkássággal szemben alkalmazott rendszert és szellemet, majd a cikkíró a következőképpen folytatja:

„A termelőeszközöknek a tőkés tulajdonában léte megkínáltette részükre a népi demokrácia útján haladó Románia gazdasági helyreállításának elszabotálását és állandó akadályokat gördített a népi demokrácia kifejlődésének és megerősítésének útjába.”

Utalva azokra a széles távlatokra, amelyek a romániai nemzetgazdaság részére az államosítással megnyitultak és méltatva a nagyvállalatok államosításának jelentőségét, amely az összes dolgozók részére életszinvaluk emelkedését teszi lehetővé, a „Scanteia” a továbbiakban ezeket írja:

„A Román Munkáspárt részéről

kijelölt úton haladva, megerősítjük és kifejlesztjük az állam gazdasági tevékenységét és lerakjuk a szocializmusba való áttérés anyagi alapjait, amely társadalmi és államrendszerben megszűnik az embernek embertől való kizsákmányolása.

Ezért most, amikor a dolgozó

munkásság pártjának harcában a tőkés hatalmas csapást szenvedtek el, egyesíteniük kell a további harcra minden erőnket.

A Párt munkára és harcra szólít fel a szocializmus megvalósításáért!” — fejezi be cikkét a „Scanteia”.

Termelési hitel

Az államosított gyárak, bankok, bányák és szállítási vállalatoknak átvétele az egész országban a legújabb rendben megtörtént. A szakminisztériumokhoz érkezett jelentések szerint az összes államosított vállalatok leltározását és átadását befejezték. Minden államosított vállalat leltára hiánytalanul az állami szervek birtokában van.

Az államosítás végrehajtása után az ipari hivatalok a vállalatokkal állandó és szoros kapcsolatot létesítettek, hogy részükre a szükséges termelési összegeket eljuttassák és közvetlenül ellenőrizhessék a termelés menetét.

Utastították az államosított vállalatokat, hogy sürgősen terjeszsenek be részletes jelentést pénzügyi helyzetükről, azokról az összegekről, amelyekből fedezni tudják sürgős kiadásait: a bérék és fizetéseket és az elengedhetetlenül szükséges nyersanyagok beszerzését.

Kimutatást kértek be az államosított gyáraktól és vállalatoktól jelenlegi nyersanyagkészletükről, nyersanyagszükségletükről és javaslatokat az államosított vállalatok vagyonának teljes biztonságára megállapítására.

Az ország különböző részeiből beérkező jelentések feldolgozása az összes ipari hivatalok bevonásával Felső Ipari Bizottság alá kult, amely már meg is kezdte működését.

A vas- és kohászati ipar nagyobb vállalatától beérkezett jelentések alapján a Felső Ipari Bizottság a vasipari hivattalal egyetértésben intézkedett is a gyárak szükségleteinek fedezésére.

Az államosított gyárak és vállalatok könyvvezetése új, egységesített rendszer szerint fog történni. A régi üzleti könyveket jegyzőkönyvvé átvették és lezárták.

Az új munkásvezetők és igazgatók szigorúan ellenőrzik elődeik ügyvitelét, hogy nem történt-e adócsalás, adóeltérítés vagy nem károsították-e meg tisztességtelen üzelmekkel az államot és a vállalatot.

Az eddig beérkezett jelentések közül is már megállapították, hogy a régi tulajdonosok a hasznát tekintették főcéluk és az adófizetők pénzén és a dolgozók rovására igyekeztek meggazdagodni.

Kiderült, hogy a szakminisztériumok részéről előirányzott termelési terveket az eddigi tulajdonos tőkés elszabotálták. Mellette a termelési befektést és kizárólag a Nemzeti Bank olcsó termelési hitelével akarták vagyonukat a közösség rovására gyarapítani.

Ez a tiszteletlen és kizsákmányoló rendszer és szemlélet a vállalatok államosításával megszűnik. Az államosított vállalatoknál a termelési hiteket növelni fogják, de a termelési folyamat és a dolgozók áldozatos erőfeszítése most már nem a kizsákmányoló és üzérkedő tulajdonos anyagi érdekeit, meggazdagodását fogja elősegíteni, hanem az ország általános gazdasági életének fellendülését és ezzel közvetve az összes dolgozók és közösség javát fogja szolgálni.

Leegyszerűsítették a számlák kiállítását

100 lejig nem kell eladási jegyzéket kiállítani

BUKAREST — (Agerpres) A pénzügyminisztérium június 17-én nagyfontosságú körrendeletet intézett az összes pénzügyi közegekhez a bélyegtvörvény alkalmazásával és az okirati illeték lerovásával kapcsolatosan. A rendelet jelentős pénzügyi leegyszerűsítéseket valósít meg az eladott áruk számláinak és eladási jegyzékeinek kiállításával kapcsolatosan is.

A fogyasztási helyiségekben a főbbben a látamozott, illetve lebélyegzett számlatömbből a fizetési jegyzékek anélkül állíthatók ki, hogy azokon feltüntetnék a vásárló vagy fogyasztó nevét és az eladás időpontját. Ezeket az adatokat a jövőben csak olyan eladások eséréen kell feltüntetni, ha a vásárló kereskedő.

A kiskereskedelem tevékenységének megkönnyítésére a pénzügyminisztérium elrendelte azt is, hogy olyan esetekben, amikor a kiskereskedő, a kézmű- vagy kisiparos közvetlenül a fogyasztónak ad el árut, az eladási jegyzékben nem kell feltüntetni a szállítási pontos időpontját.

Az állam, vármegyei vagy községek részére történő eladásoknál és vásárlásoknál a községi adókat és illetékeket akár a szállító, akár a vásárló intézmény fizet-

heti, a szerző felek között létrejött megállapodás szerint.

Vásárlási jegyzék kiállítása 50, illetve 100 lej értékhatárig nem kötelező.

Igen fontos ujtása a rendeletnek az is, hogy a bérleti szerződések illetékezésre bemutatott olyan másolatokra, amelyek megőrzése a felek részére kötelező, csak 15 lej bélyeg rovandó le,

míg az illetéket kirovó hatóság nál visszamaradó másolati példányok bélyegmentesek. A 15 lej bélyegilletéket a másolatokra akkor kell lerováni, amikor a látamozott eredeti szerződést a szerző felek visszakapják.

A körrendelet leszégezi azt is, hogy az ipari hivatok mentesek minden állami, megyei és községi egyenes adó alól.

Továbbterjed a sztrájkmozgalom Franciaországban

Könnyfakasztó gázbombákat használt a rendőrség

PÁRIZS — (Rador) A Clairmont—Ferrandi autógumigyár kétezer munkása ellenőrszolgálat magát az üzem épületében és tovább folytatja a sztrájkot. Szombaton este a mozgőgárdák gépesített csapatai körülférték a gyárat, hogy a gyártelepről kiűzzék a sztrájkolókat. A munkások megszólaltatták a szirénákat, mire egy félóra alatt négyezer munkás és munkásnő gyűlt a gyár köré és megakadályozta a káritási taru végrehajtását.

Meurthe és Moseike megyékben, a „Lorraine Dietrich” gyár ezerkét száz fémipari munkása folytatja a sztrájkot. Használóképpen sztrájkolnak a magas kohók munkásai is.

A Boulogne-i és Issy Les Moulineaux-i páriskörnyéki államosított repülőgépgyárak munkásai, mikor tudomást szereztek arról, hogy több repülőgépgyártó üzem szándékoznak bezárni, elhatározták, hogy az üzemek bezárásának elrendelése esetén is a mű-

helyben maradnak és folytatják a termelést.

Saint Etienne heicsz bányász szintén csatlakozott a sztrájkmozgalomhoz és bejelentette, hogy addig nem áll munkába, míg a hősies clermont-ferrandi munkások bérvételezését nem teljesítik.

A clermont-ferrandi össztüzésében a rendőrség 1000 könnyfakasztó gázbombát használt. Több súlyos sebesült van.

Az orosz kérdés

(Filmbemutató a Nép-mozgóban)

A Szovjetunió, a szocialista beszéd, a dráma sűrű, a film és realizmus szellemében dolgozó a regény pedig felold, az egyik művész a legidősebb, legégettebb politikai, társadalmi és gazdasági tényeket is magasrendű művészeti formába tudják önteni. Ezzel mutatják az utat, nevelnek, mozgósítanak, anélkül, hogy egyetlen jótányt is engednének a műalkotással szemben támasztható művészi igényekből.

Konsztantin Szimonov világhírű színműve: „Az orosz kérdés” is ennek jegyében fogant, sőt a politikai valóságnak művészi sikonnal ábrázolásával egyik legsikerültebb és legteljesebb alkotása. A Szimonov-darabból készült film pedig még csak fokozza, kiemeli a darab erőit.

A legtöbb szindarabból

készült film gyenge és hatástalan, éppen úgy, mint ahogyan csak a legkritikább esetben lehet a legkisebb regényből is jó szindarabbot formálni. Ez érthető is. A film lényege a kép, helyesebben a képek asszociációja, aminek csak kísérője, aláfestője a hang. A szindarabnál a lényeg a szó, a

Azán képek következnek

gyors egymásutánban, szédítő kavargásban. Látjuk az amerikai életet. Fényreklámok tengere viharzik, kigyózik, szikrázik előttünk. Csodálatos, égbenyúló felhőkarcolók monumentálisága igéz meg, hirdette Amerika nagyságát. De a kép egyre közelebb jön s a sokablaku, magasbavessző házak ablakaiban rongyos, száradó fehérműket lebegtet a szél. A ház fala mállik. Nyomorúság ágit felénk. Itt munkanélküliek sorjázanak egy falat életért, ott bádogdarabkákból összerótt kalyibák előtt összeszűföldött nyomorultak kaparásznak a szemétkben. Ismét fordul a kép. Vidám társaság kerül elénk. Dámák, kacagva, vidáman, amint viszkis poharat kocintanak mosolygós képpel. Aztán rendőrohamot látunk, amint a gumibot lesújt egy eltorzult arcra. Jönnek sorba: káprázatos-Buldingok és nyomorúságos vackok, szépséges vonalú luxusokcsik és vándorló szélcsésék. Ez hát Amerika! El retentő szélsőségek, e roppant elletmondások világa. Hogyan boldogul benne a mi emberünk, Harry Smith? A becsületes újságíró, aki 1941-ben a Szovjetunióban járt és irt egy kitűnő könyvet, amiben elbeszélte amerikai olvasóinak, mit látott szovjet földön, milyen munkát, milyen hősiességet.

Egyelőre egészen jól megy Harrynak. Repülőgépen hozatták haza Távolkeletről, ahol egy éve riportot jár, mert a lapja valami nagy és szép feladatot szeretne rábíznai. Menjen el ismét a Szovjetunióba, s írja meg a második könyvét, — de pontosan az ellenkezőjét mindannak, ami az elsőben volt. Neki, aki annyi jót irt az oroszokról, annál inkább elfogják majd hinni a rosszat is, azt, hogy a Szovjetunió háborúra készül, az egész világ meghódítására.

Milyen pompás palota az újságtársaság központja! Márványtól, nikeltől, kristályüvegtől csillog a hall. Minden csupa elegánsan lendülő vonal, csupa luxus. A szerkesztőségben észvesztő munkák folyik. Százán is diktálnak egyszerre. A világ minden tájáról ropognak ide a hírek. Mennyi nagyszerű értesítés. Milyen kitűnő emberek! Csak éppen... a következő pillanatban kiderül, hogy az egyik riportert rágalmozó híreket gyárt néhány dollárért az Amerikát járó szovjet újságírókról. S ha aljas, azért aljas, mert különben kirúgnák a lapból és éhen döglene. A külpolitikusi tudja, hogy hazugság, amit innak a szovjet háborús készülődésről, tiltakozna is — de jó az állás, szép a

vé válik a gyönyörűséges élet. Vagy szolgálod az imperializmus gyilkos tervét, vagy pedig pusztulnod kell!

Harry Smith azonban — mint már mondtuk — becsületes ember. Nem lehet megvenni.

A harca szánja el magát

s megírja az igazságot a Szovjetunióról. Ez talán a film egyik legjobb, legerőteljesebb jelenete. Csodálatos itt az újságíró alakító Vsevolod Akszenov színészi munkája. Harry Smith, aki eddig minden sornál győtrődött, kinlódott, javított, most tiszta szemmel, sugárzó homlokkal felszabadultan diktál, hirdeti az igazságot. Képek változnak, hosszú sorozatban látjuk a diktáló Smithet szinte vele együtt ujjongunk azon, hogy győzött a becsület. A trösztvezéreket természetesen a végtelenség felháborítja Smith lázadása és végrehajtják az ígéretüket. Smith elveszti az állását, ki kell költöznie a szépséges luxusvillából, az „amerikai mennyország” szertefoszlik. Senki sem meri kiadni a könyvét, állást nem kaphat. Aki nem szolgálja a nagytőke háborús uszító, propagandáját, annak nincsen helye a kapitalista világban. Mindenét és mindenkiét elveszti. A legjobb barátja néhány nyomorult dollárért kénytelen rekordrepülésre menni, olyan gépen, ami nem bírhatja el ezeket a magasságokat. Lezuhan és szörnyen hal. A feleségéről most derül ki, hogy nem volt igazi társa. Egyedül marad.

De az újságíró nem enged

Felismerte az igazságot s nem hajlandó befogni a száját a nagytőkék kedvéért. S itt jön a film legerősebb, legmagasztosabb jelenete. Harry Smith végigjárja Amerikát, városról városra, népgyűlésekről népgyűlésekre megy és hirdeti az igazságot. Egyszerű farmerek, kemény munkások, asszonyok, hallgatják Harry Smithet és a minden mondatára felszattanó taps és ujjongás hirdeti az igazi Amerika hangját, amely egyre inkább felismeri az igazi ellenségeit.

Akszenov, Harry Smith szerepében pontosan és finoman ábrázolta a becsületes embert, aki ismerve az írástudó kötelességét, nem hajlandó árulásra. Egyszerű, kevésbé mozgású alak az ő Harry Smithje, gondokozó és elmélyült férfi, aki azonban helytáll a gondolatokért. Mihail Asztangov Macpherson trösztvezér szerepében nem ördögöt formált, hanem száraz és rideg érekekből, aki wall-streeti urai parancsára vakon hajlandó mindenre s ha valamit nem ismer, az egészen bizonyos a lelkiismereti gátlás. Gyilkolunk? Ha az üzlet úgy kívánja — miért ne? Köpjük szembe az igazságot? Ha business ezt kívánja — miért ne? Macpherson alakján át látunk bele a legisztáiban az amerikai üzleti világ borsorkánykonyhájába, ahol a profit az Isten. Tenin B. Murphy szerepében a gátlástalan amerikai jampec-üzletember figuráját formálta meg. A sok kitűnő fő és mellékszereplő mellett gyöngének hatott Elena Kuzmina. Jessie alakította aki semmiképpen sem tudta elhárítani ábrázolni a széria számára egyforma amerikai luxusszerű típusát.

A film egészben véve pompás alkotás. Az első pillanatban megragadja a nézőt s az utolsó pillanatra fogva tart. Nincs egyetlen mozzanata sem ami fölösleges és mellékes volna. Ha rágyújtunk egy cigarettára, vagy ha kihúzzuk Harry Smith alól a székét ha a rádióközvetítés közben pikáns képeket nézegetnek, annak mind megvan a maga mélyebb messzire mutató értelme. A film rendezője e jelképek állandó alkalmazásával és gyakori ismétlésével tudott valóban magasrendű művészt, politikailag mozgósított és egyúttal filmszerűt is alkotni.

n. e.

Engedélyt kell kérni a zeneiskolák évváró ünnepségeinek megtartására

BUKAREST. (Agerpres.) — A művészet- és tájékoztatásiügyi minisztérium kötelekben működő művészeti tanulmányi igazgatóság rendeletet adott ki, amelynek értelmében az összes zeneiskolák vagy olyan magán zenetanárok, amelyek és akik tanulóikkal az év végén záróünnepélyt kívánnak tartani, kötelesek előzetesen engedélyt kérni től az igazgatóságtól és egyidejűleg bemutatni az ünnepély műsorát.

Az engedély iránti kérések a következő címre küldendők: Direcțiunea Invaianmantului Artistic, Bucuresti, Bulevardul Tache Ionescu 10.

Sztrájkba léptek Olaszország összes fémipari munkásai

RÓMA. — (Rador.) A gyáripark épületét, de elállta az összes sok és a fémipari munkások képviselői között folyó tárgyalások nem vezettek eredményre. A tárgyalások megszakadása után a rendőrség parancsot adott, hogy a torinói Lancia gépkocsigyárból távolítsák el azonnal az éjszakai munkásorséget és erőszakkal foglalják el a gyár épületét. A munkásbizottság erőteljes fellépésére azonban a rendőrség elhagyta a emberi jogait.

Kodály „Missa brevis”-e az ifjuságnak

KOLOZSVAR. — A Zeneművé. Magyar-utcai református templomában a Főiskola zenekara és Nagy I. István kamarakórusa június 18-án, szent megismétlésének hírére pénteken délután 6 órakor az ifjúság számára ismételt előadja Kodály nagyszabású művét Pergolesi „Stabat mater” és Kodály még nem hallották, vagy akik új dalt „Missa brevis” című művét a hallani akarják.

Kultura Nyugaton

Az angliai Bery város egyik templomában a multkoriban nem zani az Ursten templomához. S mindennapi élményben volt része egy prédikáció semmiképpen sem olyan érdekes, mint a jezz-muzsika.

A szokott prédikáció helyett ugyanis egy jezz-zenekar jelent meg a templomban s ott mintegy háromnegyedórán át vidám tánczenével szórakoztatta az ájtatoskodókat.

A jólsikerült koncert után a het hallani a templomban, hanem templom lelkipásztora, A. Waysee — hogy éppen kolozsvári példát vegyünk — Kodály „Missa brevis”-ét és Pergolesi-t.

Az Allami Magyar Színház és Opera közleményei

Szombaton este a Éjjeli menedékhely-lyel mutatkozik be a Székely Színház

A marosvásárhelyi Székely Színház együttese, amely három napon át játsszik az Allami Magyar Színház helyiségében, szombaton este kezd meg előadásait. Az együttes Maxim Gorkijnak, a világhírű orosz írónak hatalmas, az élet mélységeiből vett drámájával, az „Éjjeli menedékhely”-lyel mutatkozik be a kolozsvári közönségnek. Szabó Ernő rendezésében, Hary János díszleteivel kerül bemutatásra az „Éjjeli menedékhely”. Több, nálunk is ismert kiváló művész neve szerepel a Székely Színház együttesében, amelynek tagjai: Hamvay Lucy, Kőszeghy Margit, Izó Johanna, Szabó Duci, Szabó Ágnes, Tabádi Mária, Havas Rózi, Kovács György, Borovszky Oszkár, Dely Ferenc, Szabó Ernő, András Márton, Anatol Constantin, Kiss László, Kollán Sándor, Tamás Ferenc, Kovács Dező, Mester András. A Székely Színház előadására jegyek a színház pénztáránál váltakozó elővételben a rendes pénztári órák alatt.

Pénteken este utoljára a Cigányszeralem Bokor Ilonával

Lehár Ferenc legszebb daljátéka, a gyönyörű muzsikája és romantikus mesejű „Cigányszeralem” ma, pénteken este van utoljára műsoron a vendég Bokor Ilonával Zorika szerepében, pazar kiállításban, látványos táncszámokkal.

AZ ALLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ HANGVERSENYEK A MAGYAR ÉS OPERA MÚSORA: ZENE- ÉS SZÍN-MŰVÉSZETI FŐISKOLA DISZTERMÉBEN

Pénteken este 8 órakor Bokor Ilona vendégfellépésével: Cigányszeralem.

Június 17-én, csütörtökön este 8 órakor Halmos György zongoratanzakos növendékeinek hangversenye.

Június 20-án, vasárnap este 8 órakor évváró hangversenye.

A MAROSVÁSÁRHELYI SZÉKELY SZÍNHÁZ KOLOZSVARI MÚSORA:

Szombat este 8 órakor: Éjjeli menedékhely. Gorkij Maxim drámája az élet mélységeiből.

Vasárnap délután 4 órakor: Egy pohár víz. Scribe világhírű vígjátéka.

Este 8 órakor: Melyek a gyökerek. Jánosráz György fordítása.

Hétfőn délután 4 órakor: Éjjeli menedékhely.

Este 8 órakor: Veszélyes kanyar. Pricelav színdarabja.

CAPITOL: Az elévedt gyermek. Főszerepben Lebedeva, a Szovjetunió csodagyermek. Előadások 5, 7 és 9 órakor. Szombaton és vasárnap délután 3 órakor is. Iskolának csoportos előadások féléru jegyekkel.

FÓRUM: A tengerek réme. NÉPMOZGO (Populár): Az orosz kérdés. C. Simonov világhírű színműve után. Film egy becsületes amerikairol.

RIO: Nyári szünet. Nincs előadás.

SELECT: A költő ifjúsága. Szakszervezeti egóknak június 21-én és 22-én 50 százalékos kedvezmény.

URANIA: Buzák éjszakája.

50 százalékkal olcsóbban adhatták volna a villanyt, de szabotáltak, árdrágítottak, sikkasztottak a villamosművek letartóztatott igazgatói

KOLOZSVAR. — A Gazdasági Ellenőrző Szerv nyomozói fényt derítettek az Egeresi Villamosműveknél történt visszaélésekre. A vizsgálat megállapította, hogy a volt igazgatóság tagjai sorozatos szabotázs- és egyéb bűncselekményeket követtek el. A GESZ mellé kirendelt vizsgálóbíró, aki a törvény értelmében az ügyész hatáskörét is ellátja, elkészítette a vádiratot. Polonyi István igazgató főmérnök szabotázsért, okirat hamisításért és hűtlen vagyonkezelésért, Babes Vintentiú igazgatót szabotázsért, árdrágításért, számla nélküli vásárlásért, hűtlen vagyonkezelésért és a Nemzetgazdasági intézkedések be nem tartásáért, Szántó Miklós igazgatósági tagot megvesztegetés és hivatali visszaélések elkövetéséért küldik bíróság elé. A tárgyalást a népbíróság fogja megtartani néhány napon belül.

IGY KEZDŐDÖTT...

1930 március 2-án az „Electric Belgie” belga villamosági érdekeltség koncessziót kapott Romániában egy évi nyolc és fél millió kilowatt termelőkapacitású és 60.000 Volt feszültségű áramfejlesztő telep felépítésére. A belgák a Kolozsvár mellett Egeres községet választották ki települést és felépítették üzemüket, melynek minden bevétele hatvan éven át az ő zsebébe kellett folynia. 1931-ben a koncessziót kibővítették, építettek egy 40 kilométer hosszúságú magasfeszültségű áramvezetékét Egeres és Kolozsvár között. A szükséges tőkét a belga mammutvállalat folyósította és Bouldwin Edgár brüsszeli lakost küldték Romániába a vállalat igazgatójára, a munkálatok ellenőrzésére. Román

résről Babes Vintentiú, a tordai villanygyár igazgatója kapta ugyanezt a megbízást. A két igazgató 1940-ig működött együtt, amikor Bouldwin visszautazott Brüsszelbe, Babes pedig Tordára. Polonyi István, az egyik igazgató vezette tovább a vállalatot, amíg 1946-ban Bouldwin újra ellátogatott Kolozsvárra. Ekkor új igazgatóságot választottak. Előszörként újra a belga Bouldwint választották, alelnökkül Babes igazgatót. Az igazgatóság tagjai: Ricardo Cortazzi milánói lakos, akinek a belga vállalatnál van érdekeltsége, Lazar Gheorghe bukaresti ügyvéd, Dragomir Silviu egyetem tanár és Telia Liviu dr. Kolozsvárról. Az ellenőrző bizottság tagjai: Pagnott Homer brüsszeli mérnök, Cioaba Valer és Tarta Vasile kolozsvári lakosok.

Az igazgatók a zsebéket tömték

A vállalat kötelezte magát arra, hogy továbbra is ellátja Kolozsvárt és a vezetékbe bekapcsolt vidék áramszolgáltatását. Költségvetést készítettek és megállapították az előállítási árat. Ugyanakkor, hogy aszerint az áramot olcsó lenne, az üzlet pedig nem eléggé kifizetődő és önkényesen felírt csaptak a kiszámított összeghez... Kolozsvár dolgozói és mindazok, akik az egeresi villanyközpont áramszolgáltatásában részesültek, nyögtek az áramdíj terhéért...

A társaság 8 millió kilowatt áram előállítására vállalkozott. Ennek, mint a vizsgálat megállapította, 25 millió 303 ezer 356 lej a gyártási költsége. Az ügyvezelési költségek 19 millió 139.400 lejbe kerülnek. A végző előállítási ár 44 millió 442.756 lej, amiből 6 százalékos megengedett haszon, 2 millió 666.565 lej számítható fel és 4 millió 398.322 lej amortizációs költség. Összesen 59 millió 208 ezer 761 lejbe került a nyolcmillió kilowatt áram előállítása, a minimálisan eladható mennyiség pedig 7 millió 681.700 kilowatt. Így a fogyasztói egységár 7 lej és 70 bani kilowattónként. Ezzel az összeggel nem voltak megelégedve az igazgatók.

A felár tette lehetővé azt is, hogy az igazgatósági tagok hatalmas fizetéseket és nagyszámú jutalékokat vágtak zsebére és így vált lehetővé az is, hogy Polonyi igazgató, aki a társaság ügyvezetője volt, a többi igazgatókkal együtt több mint 800.000 lej kölcsönt vett fel, amit nyilván sohasem fizettek volna vissza.

POLONYI, A VEZÉR

Az igazgatósági tagok közül Polonyi István követte el a legtöbb visszaélést. Eladta azt a hatalmas mennyiségű anyagot, amit évek hosszú során át a hálózat kibővítésére szerzett be a vállalat. Több ezer méter hosszúságú villanyhuzalt tűnt el nyomtalanul a kezén, közel három millió lej értékben. Mindezek mellett Polonyi igazgató igen cínöz volt. Beleegyezésével egy egész sor szabálytalanság történt a vállalatnál. Szabad garázdálkodás folyt. Az egeresi „Calcit művek”, a Mayer és Fekete-féle malmok, a bogártelki „Kaolin művek” fogyasztás-számláló berendezés nélkül kapták az áramot s a hasonló elnézések következtében a normális és megengedett évi 400.000 kilowattos, a szállítás következtében előállított áramvesztés helyett 602.728 kilowatt volt a vizsgálat napjáig az üzem áramvesztése.

Az áramfejlesztő telep üzemben tartásához nagymennyiségű marószóda szükséges. Ennek bevásárlását Polonyi végezte és mindig sokkal többet vásárolt annál, mint amennyit az üzem elhasznált. A fennmaradó mennyiséget Polonyi az egeresi üzemből lakására szállította.

De ezenkívül még számtalan visszaélést követett el a villamosművek ügyvezető igazgatója, szinte felsorolhatatlanul sokat. Nem egyedül követte el őket, segítettek neki Babes Vintentiú és Szántó Miklós is. Nyilván Bouldwin Edgárnak is csufos szerepe van a hatalmas méretű ügyben, de őt nem lehet felelőségre vonni, belga állampolgár és egyébként is, nem sokkal az 1946-ban megtörtént igazgatósági ülés után visszautazott Brüsszelbe.

Nem kétséges: az Egeresi Villamos Művek volt igazgatói elnyerik méltó büntetésüket.

Főlenyes erővel rendelkezik a demokratikus tábor

A „Bolsevik” című szovjet folyóirat hosszabb cikkben foglalkozik az imperialistaellenes tábor megerősödésével. A cikk szerint a legutóbbi nemzetközi események beigazolták Zsdanovnak, a kilenc kommunista párt multévi értekezletén kifejtett következtetéseit.

A demokrácia és a szocializmus erői egyre jobban megerősödnek és megegyeznek az imperialistaellenes harcban.

A cikk sorra veszi ezután az egyes államokban a demokrácia megerősödésének tényét.

A SZOVJETUNIO gazdasági és kulturális téren további nagy eredményeket ért el és ugyanakkor nemzetközi tekintélye is megnövekedett.

LENGYELORSZÁGBAN a demokratikus pártok és a haladó-szellemű szervezettek megerősítették harcukat a belső reakció ellen, ugyanakkor hatalmas csapást mértek a külföldi imperialista ügy-
nökeire. Nagybán elősegítette Lengyelországban a demokrácia megerősödését a munkáspárt és a szocialista párt összefogása, valamint a munkásság és dolgozó parasztság szövetségének megerősödése. Az egységes lengyel szakszervezeteknek ma körülbelül 3 millió tagjuk van.

CSEHSZLOVÁKIÁBAN a februári események következtében a demokrácia erői győzedelmeskedtek a reakció fölött. Csehszlovákia gazdasági tekintetben a fejlődés útjára lépett. A nemzeti jövedelem 1946-ban 155 milliárdot, 1947-ben 178 milliárdot tett ki, az idei jövedelem már elérte a háború előtti színvonalat. A csehszlovákiai Kommunista Párt nagy népszerűségnek örvend az egész nép körében, mert a dolgozó nép érdekeinek legbiztosabb védelmezője.

ROMÁNIÁBAN a reakciós és áruló „történelmi pártok”, amelyek az angol-amerikai tőke szolgálatában álltak, teljesen megsemmisültek. A nagy nemzetgyűlési választásokon a Román Népköztársaság szavazó polgárainak 90,8 százaléka a Népi Demokrácia Frontjára szavazott. A két munkáspárt egységesítése a Román Munkáspárt keretében a romániai demokrácia győzelmének útját jelzi.

MAGYARORSZÁGON még most egy éve a reakció elég befolyással rendelkezett. Az elmúlt év alatt azonban a demokrácia erői döntő csapást mértek a reakcióra és most már utolsó állásaikból is kiküszöböltek őket, amelyeket az állami és közigazgatási gépezetben tartottak. A magyarországi Kommunista Párt még jobban kifejlődött, elfoglalta vezetőszerepét.

BULGÁRIÁBAN, JUGOSZLAVIÁBAN és ALBÁNIÁBAN a dolgozó nép szintén újabb sikereket könyvelhet el, mind gazdasági, mind politikai téren.

A demokratikus erők megszilárdulása és a reakció ellen folytatott harc kijelölése a nyugateurópai államokban is észlelhető.

Igy a FRANCIA KOMMUNISTA PÁRT tagjainak száma növekedőben van, ami azt bizonyítja, hogy a párt tekintélye egyre növekszik a francia széles néptömegek körében. Már a múlt évben is sokan csatlakoztak a párthoz, különösen Pas De Calais és a Szajna körzetében. Csak 1948 januárjában több mint ötezer új tag jelentkezett felvételre a Francia Kommunista Párthoz.

Az OLASZORSZÁGI demokratikus tábor, amely az ottani Kommunista Párt vezetése alatt áll, szintén befolyásos politikai erőt képvisel. Jóllehet, a legutóbbi parlamenti választásokon, a reakció mindenféle erőszakos módszerekkel és a lakosság megfélemlítésével megszerezte magának a parlamenti többséget, azonban az olasz nép haladó szellemű rétege hű maradt a demokrácia népfronthoz. Ezt bizonyítja az a tény, hogy a választások után kétezer munkás és földműves lépett be az Olasz Kommunista Párt tagjai sorába.

Németországban, Ausztriában, a Távol- és Közéleteken, valamint a gyarmati országokban a demokratikus mozgalom egyre jobban megerősödik.

Az új demokráciák országaiiban a kommunista és munkáspártok taglétszáma elérte a hatmilliót. Az Olasz Kommunista Párt 2 millió 280 ezer tagot számlál. A kínai Kommunista Párthoz 3 millió 700 ezer dolgozó tartozik. Franciaországban a kommunisták száma egymillió.

Ugyancsak megerősödtek a szakszervezetek, az ifjúsági- és női szervezetek.

A „Bolsevik” című lap ezekből azt a következtetést vonja le, hogy a demokratikus tábor főlenyes erővel rendelkezik. A demokratikus tábor mindenütt támadásba ment át a reakció ellen és az események fejlődése mutatja, hogy a demokrácia és a szocializmus erői növekvőben vannak.

Magyarország barátsági és segélynyújtási szerződést köt Lengyelországgal

BUDAPEST. — A Magyar Kormány és segélynyújtási szerződést társaság kormányköltsége, megkössék Lengyelországgal. Dinnyés Lajos miniszterelnökkel. A magyar kormányköltség az élen, szorán elutazott előreláthatólag vasárnap tér vissza Varsóba, hogy a kölcsönös barátsága az országba.

Az ótordai református presbitérium hitet tett Vásárhelyi János püspök zsinati nyilatkozata mellett

TORDA — (Tudósítónktól) Az ótordai református egyház presbitériuma június 10-én gyűlést tartott, amelyen dr. Balogh Elek főgondnok indítványára az egész gyülekezet egyhangúan és ösztönös lelkesedéssel elhatározta, hogy táviratilag üdvözlí Vásárhelyi János püspököt abból az alkalomból, hogy a nagyváradi zsinat és a nagyváradi református püspök beiktatásakor az összes romániai reformátusok nevében ösztönös hitet tett a Román Népköztársaság és a haladó népi demokrácia és szocializmus mellett.

— Biztosított Püspök Urat — mondja az üdvözlő távirat szöve-

ge —, hogy Népköztársaságunk újjáépítésének munkájában, a kultura és felvilágosodás terjesztésében folytatott fáradozásaiban, a népek felszabadulása és az egymásközti békéjének megőrzése iránti törekvéseiben minden erőnkkel és igyekezetünkkel hűségesen támogatni fogjuk.

— A magunk körében pedig — fejezi be az ótordai református presbitérium az üdvözlő táviratot — a román demokratikus szervezetekkel egyetértésben mi is mindent megteszünk eme célkitűzések előmozdítása és megvalósítása érdekében.

Új munkaversenyben a textilipari vállalatok

BUKAREST. (Agerpres.) — Június 14-én az államosítás végrehajtása után az ország textilipari vállalatai új termelési versenyt kezdtek.

A munkaverseny az eddigieknél sokkal nagyobb arányú és abban az ország mind a 21 textilipari szövőgyára részvesz.

Islaz centenáriumát ünnepelte Nagykaroly

NAGYKAROLY — Az iszlami forradalom százéves évfordulójának alkalmával a nagykarolyi Népi Demokrácia Frontja nívós ünnepi műsoros előadást rendezett.

Az igen színvonalas műsor szereplői a helybeli iskolák, az olajgyár munkássága, az igazságügy

tisztviselők és a helyi MNSZ munkatársai voltak.

A megjelentek rendkívül nagy hatást keltett Ghauri törvényes társztviselő román és Gombos István magyar nyelven megtartott történelmi visszajuttatása.

Ujabb borzalmas részletek derültek ki a jasi tömegmészárlás tárgyalásán

Egy vasuti kocsi 150 szerencsétlen utasa közül 130 halt meg Nyílt utcán, fényes nappal lőtték agyon Jasiban a zsidókat

BUKAREST — (Agerpres) — A jasi tömegmészárlás bűnperének június 17-i délelőtti tárgyalásán folytatták a tanúk kihallgatását.

Lobei Gh. tanu elmondotta, hogy abba a vasuti kocsi, melyet ő is Jasiból Calarasiba vittek, 150 személyt préseltek össze és ezek közül 130 meghalt.

Altér Gizella tanu súlyosan terhelő vallomást tesz Lazar Constantin vádlott, kereskedő ellen, aki több zsidó lakost lelkeletlenül megkínzott.

A terhelő tanuvallomás közben a vádlott felállt és a következőket mondta:

— Nekem nem volt semmiféle hivatalos megbízatásom.

Paulin, a tárgyalást vezető táblai tanácselnök a vádlottnak erre a védekezésére a következőket jelentette ki:

— Azokban az emlékeztetes időkben Jasiban mindenkinek

„hivatalos” megbízatása volt, kivéve azokat, akiket ez valóban megilletett volna...

A tárgyalás további folyamán Augustin Gizella, Bardescu Gheorghe, Rosculescu Petre és Goldstein Rifa tanukat hallgatták ki, akik valamennyien a vádlottakat súlyosan terhelő vallomást tettek.

Herscu Wolf tanu megrázó módon adta elő tanuvallomását, hogy miközben a német csapatok katonái a Braunstein-féle palota ablakából sortűzket adtak le az utcára, az Antonescu-rendszer fasiszta tisztjei és katonái a nyílt utcán lőtték le a zsidókat és rabolták ki őket.

Elmondotta, hogy amikor a „halálvonatba” őt is bekényszerítették, szem- és fültanuja volt annak, hogy a halálvonat parancsnokát, Triandaf Arel tartalékos csendőrfőhadnagyot személye-

barátai sorozatosan kérték: legyen emberséges a szerencsétlen zsidó lakosok iránt, de kérésük süket fülekre talált.

Elmondotta a tanu, hogy Triandaf csak akkor engedte a vasuti kocsik felnyitását, amikor Román város katonai helyőrségparancsnoka — a zsidó hitközség és a Vöröskereszt vezetőinek sorozatos kérésére — erre a halálvonat vezetőjének parancsot adott és csak így vált lehetővé, hogy a borzalmas állapotban lévő áldozatoknak elsősegélyt nyújthassanak. Román város katonai helyőrségparancsnoka volt az, aki Triandafot elparancsoltta a vonatról.

A tanuk kihallgatását a mai, pénteki tárgyalási napon folytatták.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7.
Távbeszélő: 19-11.

Felelős szerkesztő: BALOGH EDGAR.

Előfizetési díj egy hónapra 100 lej. Papoknak, tanítókknak, nyugdíjasoknak 90 lej. — Postacsek szám: 40.625.

A MAGYAR ZENE- ÉS SZÍN-
MŰVÉSZETI FŐISKOLA június 20-án,
vasárnap este 8 órakor tartja évről-
évre hangversenyt, melynek műsorát E-
sikovits Miksa és Jodál Gábor főis-
kolai tanárok szerzeményeiből állí-
tották össze. Bemutatásra kerülnek
kórus-szerzemények, hegedű- és zong-
oraszonáták, valamint dalszerzemé-
nyek. Műsor a főiskola portájánál
kapható.

GEAMANU GRIGORE ügyvédet
helyettes közügyügyi miniszterre
neveztek ki.

470 TEHERGÉPKOCSI és 10 da-
rab Ford személygépkocsi behozata-
lára kötötték megállapodást külföldi
szakmai cégekkel az illetékes román
hatóságok. A gépkocsikért árú-
csere alapján benzint szállítunk a
külföldi cégeknek.

16 MILLIO 656 EZER doboz
gyufát gyártott május hónapban a
filareti gyufagyár az előirányzott
15 millió dobozzal szemben.

NEGY VASUTI KOCSI REJTETT
LISZTET találtak a gazdasági ellen-
őrző szervek a brassói Seewaldt ma-
lomban. A lisztrejtegető malomtu-
lajdonos ellen szabotázsért megindí-
tották az eljárást.

KIK NYERTEK A KOLOZSVÁRI
IPARMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSON?
A kolozsvári Művészek, Írók és Új-
ságrókok Vegyes Szakszervezetének
iparművészeti kiállításán megartott
sorsolás nyertes számai a következ-
ők: 1 31 32 33 37 59 64 80 82 89 95
98 103 140 148 150 154 156 157 158
159 166 188 189 197 206 222 226 230
232 233 242 262 284 290 300 317 323
324 345 360 369 371 373 375 379 383
385 390 392 403 431 434 437 453 454
472 487 501 507 514 525 527 528 535
544 546 548 562 566 572 589 610 614
623 631 632 639 654 656 663 665 689
696 703 711 745 758 774 és 798. A
nyereménytárgyak átvehetők a Vár-
megyeház üvegtermében (kiállítási
helyiség) június 18-án, pénteken és
június 19-én, szombaton délután 1-3
óráig a katalógus felmutatása ellen-
ében.

A KOLOZSVÁRI IPAROS EGYE-
SÜLET időközi bizottsága lehetővé
kívánja tenni minden iparos szá-
mára, hogy nemre, fajra és vallásra
való tekintet nélkül tagja lehessen a
Kolozsvári Iparos Egyesületnek.
Ezért 1948 június 15-től kezdve hat
hónapon keresztül a beíratási díjat
elengedi. Felvételre jelentkezhet
minden olyan iparos, aki a Kisipa-
rosok Szövetsége Kolozsmegyei Köz-
pontja Szakmai Szervezetének tagja.

ERDELYBEN még ebben az évben
76 ezer darab facsemetét ültetnek el
az országutak mentén, 385 kilométer
hosszuságban. A facsemeték között
sok a gyümölcsfa.

AZ ORVHALÁSZATOT a jövőben
szabotázscselekménynek minősítik és
a törvény rendelkezéseit szerint
szigorúan büntetik. Megállapított
nyert, hogy mind a sík, mind a he-
gyi vizekben robbantószerkekkel, ké-
zigránatokkal, maszlaggal és egyéb
mérgező anyagokkal pusztítják a
halállományt, súlyos károkat okozva
ezzel a nemzetgazdaságnak. A föld-
művelésügyi minisztérium ezért to-
roltatja meg a jövőben az okatlan
halpusztítást a szabotázstörvény ke-
mény büntetőrendelkezéseivel.

A MŰVESZET, ÍRÓK, ÚJSÁG-
ÍRÓK VEGYES SZAKSZERVEZETE
június 22-én, kedden könyvtáralapja
jávára zongorahangversenyt rendez
Halmos György zongorázik a zong-
orairodalom legjobb szerzeményei-
ből. Műsor a Szakszervezet helyisé-
gében (Jókai-utca 16.) kapható.

CSEMPÉSZÉSÉRT háromévi bört-
önbüntetésre ítélte az aradi tör-
vényszék népbírósa Nadrau Flo-
rica aradi leányt, aki utlevél nélkül
járt át Magyarországra és különböző
nagyértékű gumitárukat csempésztett
ki az országból. Az aradi leány
Stern Manu és Leibovici Heim bu-
karesti lakosokkal közösen bonyoli-
totta le a csempésztést. Két bukaresti
büntetés, akik időközben megszök-
tek, távollétükben tiltott határátlé-
pésért és csempészsért való felbuj-
tásért egyenként 25 évi kényszer-
munkára ítélték.

NEGYMILLIO LEJ állami hitel
elsikkasztásért a temesvári
egyházi bíróság vádat emelt a Billéi
Kenderipar Rt. igazgatótanácsa és
vezetősége ellen. A vizsgálat szé-
les körben folyik.

A ROMANIA ÉS A „DERUBAU”
nevű utépi társaság között, 1941
április 4-én létrejött szerződést,
a Nagy Nemzetgyűlés Elnöki Tanácsá-
nak 82. számú rendeletével törvény-
re 1948 április 4-től kezdődőleg, újabb
egy évre meghosszabbította.

FELOSZLATTÁK a Román Tou-
ring Club és a kolozsvári Népi
Kárpát Egyesületet, több termé-
szetjárók egyesületével együtt. A
hivatalos lap június 11-i 133. szá-
mában megjelent 837 számú mi-
nisztertanácsi napló a feloszlatott
egyesületek vagyonát a Nemzeti
Turisztikai Hivatalra ruházta.

Értesítés

Ertesítjük Kisküküllő-vármegyei előfizetőinket és bizományosainkat,
hogy Márkos Sándor dícsőszentmártoni (nagykendi) megbízottunktól,
— tekintettel arra, hogy a kiadóhivatal részére beszédett összegekkel
nem számolt el, — megbízásunkat megvontuk.

Márkos Sándor tehát sem a „Világosság”, sem a „Falvak Népe” ré-
szére pénzfelvételre nem jogosult.

VILAGOSSÁG ÉS FALVAK NÉPE KIADÓHIVATALA

Az 1848-as Centenáris ünnepségek keretében
június 20-án, vasárnap

nagy népiünnepély a városi parkban

Rendezi a Romániai Demokrata Kők Szövetsége Kolozsmegyei Szervezete

Gyermekek, ifjak, felnőttek részére, reggeltől estig tartó szórakozás.
Zene, tánc, művészi műsor, meglepetések. Kitűnő olcsó buffet
Közreműködnek a szakszervezetek, az iskolák és az Ifjúsági Szövetség

A kolozsvári MNSZ hírei:

A Magyar Népi Szövetség kolozs-
vári szervezete felhívja tagjainak
figyelmét, hogy a tagsági könyveket
az 1948. évre kicserélli. Kéri tagjait,
hogy tagsági könyvük kicserélésére
munkanapokon délelőtti 8. és 1. dé-
lután pedig 4. és 6 óra között a Mo-
lotov-utca 10. alatti székházban,
Gábor Jolán pénztárosnál jelentkez-
zenek.

Kéri a tagokat, hogy a náluk je-
lentkező pénzbeszedőket fogadják
megértéssel és az esedékes tagsági
díjak pontos és rendszeres fizetésé-
vel tegyenek eleget kötelezettsé-
güknek szervezetükkel szemben.

Június 18-án, pénteken este 7
órákor szervezőbizottsági ülés a Mo-
lotov-utca 16. szám alatti székházban.

Június 20-án, vasárnap reggel 9
órákor a kolozsvármegyei szervezet
intézőbizottsági ülése a Molotov-
utca 10. alatti székházban.

Délután 5 órai kezdettel az I. ke-
rületi szervezet az 1848-as szabad-
ságharc centenáriumának megün-
neplésére műsoros emlékünnepe-
lyt rendez a Molotov (v. Deák Ferenc)
utca 10. szám alatti székházban.

Délután 5 órai kezdettel a IV/2.
kerületi tagozat a 48-as szabadság-
harc századuk évfordulója alkalmá-
ból műsoros emlékünnepe-
lyt rendez a Hídelvei Református Egyházközség
nagytermében (Horea-ut és Kálvin-
utca sarkán).

Ujrajátszák a FC Ploesti—Politechnica osztályozót

Mitran játékvezetőt örökre letiltották

BUKAREST. — A Román Labda-
rugó Szövetség elrendelte a június
9-én megtartott FC Ploesti—Politechnica
osztályozó mérkőzés újra-
játszását az NB I.-be való bejutás-
ért. A mérkőzést, amelyet 3:2 arány-
ban a ploesti együttes nyert meg,
azért semmisítették meg, mert Mit-

ran Constantin játékvezető, aki

egyébként nemzetközi bíró, nem
adta meg a Politechnica egyik gól-
ját, amely vitathatatlanul tuljutott
a gólvonalon, amit megdönthetetlen
fénypérfelvétel is bizonyított.

Mitran játékvezetőt a súlyos mű-
hibáért örökre eltiltották a bírások.

A megsemmisített mérkőzést ju-
nius 24-én Krajovában játszzák újra
és azon megjelennek a Szövetség
összes vezetői. Ha ez a mérkőzés el-
döntetlenül végződik, úgy a Hadse-
reg csapatának reménye lehet az
NB I.-ben való bentmaradásra.

Az 1848-as szabadságharc emlékére

Kitűnően sikerült Olimpiát rendeztek a kolozsvári elemi-, középiskolai tanulók és az Ifjúsági munkások

KOLOZSVÁR. — A kolozsvári fiu-
és leány elemi- és középiskolák ta-
nulói tegnap lelkes hangulatban
nagy szabású közös sportünnepséget
tartottak a Gh. Gheorghiu-Dejrtől el-
nevezett városi sporttelepen, az
1848. évi szabadságharc emlékére.

Már reggel 8 órakor fegyelmezett
zárt sorokban indultak el a külön-
böző iskolák tanulói és az ifju dol-
gozók lelkes hangulatban, vidám
énekszóval a sporttelepre, amelyet a
demokrácia élharcosainak arcképei
és valóságos zászlóerdő díszített.

A sporttelepre a menetszlopok,
előük a Romániai Középiskolások
Egyesülete vezetőivel, vörös és nem-
zetiszínű zászlók alatt vonultak fel.
Követtek őket az elemi iskolák, az
egységes leány- és fiugimnázium
növendékei, az Ifjúsági munkások osz-
taga, munkaeszközökkel a kezükben,
majd a középiskolák növendékei,
akiket Moira Ioan testnevelő tanár,
Románia európai híri futóbjának
vezetett. A sort a fiu- és leány ele-
mi iskolák menetszlopja zárta be. A
román és magyar népi viseletben
felvonult növendékek színpompás
látványt nyújtottak.

A lelátón foglaltak helyet a ható-
ságok képviselői: Precup Viktor ny-
tábornok, Kolozsvár polgármestere,
Belindeanu Augustin rendőrfőkezes-
tor, Horia Marian, Kolozsmegye fő-
nöke, Sfarlea, a Szakszervezeti Ta-
nács képviselőjében, Iosof Cornel
őrnagy, az OSP kerületi főtitkára,
Priscu Mircea, az iskolaközi tanács
elnöke, Zaharia Romulus, az Ifju-
munkás Szövetség képviselőjében és
mások.

A nagyszabású ünnepség a Ro-
mán Népköztársaság Himnuszának
elénkelésével kezdődött, a 90. gy-
alogezred és a CFR zenekarának ki-
sérétével. A Középiskolások Egy-
sülete Szövetségének nevében román
és magyar nyelven megnyitó beszé-
det mondtak, majd a középisko-
lák tanulói 1848—1948 évszámot fel-
tűntető alakzatba fejlődtek, az Ifju-
munkás csoport tagjai pedig 1848

évszázados fordulóját szemléltették,
képletes rendezésben.

Orosz Gábor tanfelügyelő vezeté-
sével az elemi iskolák csoportja,
Tóth Erzsébet tanárnő vezetésével
az egységes leánygimnázium cso-
portja, Bartha Béla testnevelő tanár
vezényletével pedig az egységes fiu-
gimnázium növendékei mutattak be
fegyelmezett végrehajtott torna-
gyakorlatokat.

Az Ifjúsági munkások tornacsoportjá-
ban a leányok ütöcs karikagyakor-
latokat, a fiúk pedig merész talaj-
tornagyakorlatokat mutattak be,
majd olyan gulákat alkottak, ame-
lyek az ország gazdasági helyreál-
tását szemléltették. Ezeknek a gy-
akorlatoknak betanítása és sikeres ki-
vittele Craciun Antoaneta tanárnő,
illetve Scomanaru Gheorghe tanár
érdeme.

Muresan professzor vezényszavára
a leányközépiskolák növendékei, lelkes hangulatban hallgatott végig.

A Ripensia a Törekvés legyőzésével az ifjúsági bajnokság döntőjébe jutott

KOLOZSVÁR. — A városi sport-
telepen tegnap délután játszották le
a Román Labdarugó Szövetség ré-
széről Kolozsvárra kitzótt Ripensia
—Törekvés (Nagyvárad országos ifju-
sági bajnoki elődöntő mérkőzését,
amelyet a temesvári csapat 2:1 (2:0)
arányban megérdemelten nyert meg.

A vezető gólt a 10. percben Bucu-
rescu átadásából Gilsici lőtte. A 28.
percben Crasovan II. beadását Ni-
colin fejezte a hálóba. Az első fél-
időben a temesvári csapatnak még
több gólhelyzete volt, de csatárai a
legjobb helyzeteket is kihagyták.

Szünet után a 20. percben Roman
a 16-oson belül kézzel ütötte le a
labdát, a 11-est Balogh értékesi-
tette. (2:1.)

A kitűnően játszó Ripensia együt-
tesében Crasovan II., Gilsici és Vul-

canescu, a nagyváradi csapatból Ba-
logh, Szilágyi és Budai emelkedtek
ki. Az 1000 néző előtt lejátszott
mérkőzést Polareczky János jól ve-
zette.

Bindea és Deheleanu, a Ripensia
vezetői és edzői a mérkőzés után ki-
jelentették, hogy az országos ifju-
sági bajnokság megnyerésével akar-
ják megünnepelni az egyesület fenn-
állásának 20 éves jubileumát.

Előzőleg a CFR II.—Vasas kerü-
leti mérkőzést játszották le, amely
2:2 (1:0) arányban eldöntetlenül vég-
ződött.

A Ripensia csapata pénteken Bu-
karestbe utazott, ahol vasárnap a
román-bolgár Balkán Kupa-mérkő-
zés előtt a ploesti Concordia ellen
játssza az országos ifjúsági bajnok-
ság döntő mérkőzését.

Izrael állam is benevezett a londoni Olimpiára

Június 16-án éjjeli 12 órakor járt
le az a határidő, ameddig a külön-
böző országok benevezhették ver-
senyzőiket a londoni Olimpián való
részvételre. Eddig a határidőig ös-
zesen 59 nemzet sportszövetsége
küldte el benevezését Londonba.

Utolsónak — de még a határidő
lejártá előtt — az ujonnan megai-
kult és több ország részéről már el-
ismert Izrael állam benevezése
érkezett meg az Olimpiai játékokat
rendező nemzetközi bizottsághoz, az
angol fővárosba.

Sporthíradó

ALGYETEMI STADIONBAN
szombat délután 3 órakor tartják
meg a kerületi ifjúsági atlétikai
bajnokságot. A versenyen résztve-
hetnek mindazok, akik még nem
telítették be a 10. életévüket, akár
igazolt vagy nem igazolt tagjai a
szövetségnek.

— A romániai labdarugó szövetség
elődöntő mérkőzést játszott a nagyváradi
csapatból Balogh, Szilágyi és Budai emelkedtek
ki. Az 1000 néző előtt lejátszott mérkőzést
Polareczky János jól vezette.

Bindea és Deheleanu, a Ripensia vezetői és edzői a mérkőzés után ki-
jelentették, hogy az országos ifjúsági bajnokság
megnyerésével akarják megünnepelni az egyesület
fennállásának 20 éves jubileumát.

Előzőleg a CFR II.—Vasas kerületi mérkőzést
játszották le, amely 2:2 (1:0) arányban eldöntetlenül
végződött. A Ripensia csapata pénteken Bukarestbe
utazott, ahol vasárnap a román-bolgár Balkán Kupa-
mérkőzés előtt a ploesti Concordia ellen játssza az
országos ifjúsági bajnokság döntő mérkőzését.

Minden délben:
„Világosság”-ot!

Lelkesen ünnepelte Kolozsvár a hazatért országépítőket, a „Luca László” önkéntes munkabrigád tagjait

KOLOZSVÁR — A „Gheorghe Gheorghiu-Dej” Bumbesti-Livezeni-i országos munkatelepen dolgozó „Luca László” munkabrigád II-es és III-as brigádcsoportja csütörtökön este visszatért Kolozsvárra. Munkásifjak virágfüzereket fontak, zöldgallyakkal díszítették fel az állomás füstös épületét: fogadják az érkezőket. Szülők, testvérek boldogsággal várták a vonat érkezését. — Vajjon hogy néz ki, mint érzi magát — kérdezték egymástól. Alig állt meg a vonat, egymás után szöktek le a vasuti kocsiból az acélszürke egyenruhás fiúk. Itt is, ott is örömsikolyal borult egyiknek-másiknak nyakába édesanyja, testvére. A hosszú ölelésekből kemény parancsszó hivta a fiukat. Gyors, ütemes lépésekkel sorakoztak az állomás előtti téren a hazatért ifjak. Rögtönzött dobogóról *Biutu Gheorghe* a megyei Ifjúsági Szövetség küldötte és *Horia Tesariu* titkár üdvözölték a hazatérteket. Az egybegyűlte lelkesen ünnepelték a hazatért ifjakat. A zaj elült, a két brigád parancs-

Olcsóbb lett az ujbургonya és a zöldségféle a kolozsvári élelmiszerpiacon

Meg kell szüntetni a lánckereskedelmet!

KOLOZSVÁR. — Falusi termelő jelenik meg a piacon. Hatalmas mennyiségű spárgával. Egy vízszontelarusító rácspalán pillanatok alatt megveszi egész készletét kilónként 15 lejért. Tíz perc sem telik el és a lánckereskedő félkilós kötegekre osztott spárgáját kötegenként — 30 lejért adja. Szegény falusi asszony tűnik fel, nagy faedényben regyogó, vitamindus földieperrel. Egy lánckereskedő újra akcióbba lép. Felvásárolja az epret, 10—15 kilót s lepenget a falusi asszonynak (aki hajnal óta járja az erdőt s minden egyes szemért lehajol) 6 darab százelejért. Ezután ügyes kézzel lapos kosarakba rakja a gyümölcsöt, melybe nem férhet több mint negyedkiló gyümölcs és egy ilyen epercsomócskát 70—80 lejért vesz-teget. Ilyen eset számtalan fordul elő. Ezt nem szabad megengedni!

20 LEJ A LEGSZEBB UJBURGONYA

Örvendős jelensége volt a csütörtöki piacnak az ujburgonyánál tapasztalt nagy áresés. Míg előzőleg az ujburgonya ára kilónként 35—40 lej volt, addig tegnap apróbbat 16 lejért, szebbet 20 lejért árultak kilónként. Mindenkiburgonyát vásárolt annál is inkább, mert a téli krumpolinak — érthetetlenül 10—12, sőt 14 lej volt kilója. Az ujburgonya nagy kereslete azért is indokolt, mert a lisztárak erősen tartják magukat. A fehér liszt kilója 110 lej, a főző 90—100 lej. A rizs kilója 200, a grízé 160 lej.

A TEJTERMEKEK SEM OLCSOBBAK

Tej sok van, azonban még mindig drága. Bivalytejért literenként 30—35 lejért kérnek, tehéntejért 20—25 lejért. Egy félliter tejföl minőség szerint 40—50 lej! A tehéntejű kilója 60 lej, az ordásé 110 lej, a juhturóé 140 lej, a juhsajt ugyanennyi. A vaj megdrágult. Kilója 340—360 lej.

OLCSÓBB LETT A ZÖLD-BAB ÉS ZÖLDORSÓ

Egy kiló zöldbab 40—50 lej, azonban óriási mennyiségű rosszabb minőségű zöldbabot már 25 lejért is árultak kilónként. Olcsóbb lett a zöldborsó is. A régi ár 30 lej kilónként, most pedig 25. A sóska kilója 14 lej, a penótnak 35 lej, karfiolnak 25—30 lej, de termelőlél 15 lejért is lehetett kapni kilóját. A karalábé darabja 3—4 lej nagyság szerint. Karfiol darabja 25—30 lej. Uborka darab-

ja 20—30. Zöldpaprikáé 25 lej. meggy 100—120 lej. Az egres fél-Tök darabja a legkisebb 50—60 literenként 25 lej. lejt, de nagyobbakért 120 lej is elkérnek. A székfugomba csomójáért 15—20 lej kérnek. Apró kelkáposzta darabja 5—6 lej. Egy darab fokhagyma 4—5 lej, egy csomó zöldhagyma 5—8 lej. A retek csomója 5—12 lej. A tojás darabja még mindig 9—10 lej.

A GYÜMÖLCSPIAC

A gyümölcsök sztára, a sárgabarack. Kilója 220 lej, apróbb 180 lej. Látszik, hogy van szabad cukor: máris nagyban vásárolják a pénzesebb asszonyok befőzéshez. A ribizli kilója 100 lej, cseresznye 100—140 —150 lej. Szamóca 180 —200 lej. Körte kilója 90 lej, a dást nyer.

Összegezve a tapasztaltakat, a zöldségféle ára fokozatosan esik, a gyümölcs — bizonyára a fagyás okozta gyenge termés miatt — drága, a lisztféle változatlanul sokba kerül. De azért az árak esése kétségtelen tény, melynek tovább kell fokozódnia. Együttal felhívjuk illetékesek figyelmét a Heltai-utcai úgynevezett kispiacra, ahol érthetetlen és megfellejtetlen okokból kétszeresen-háromszorosan többbe kerül minden, mint a nagy piacon. Remélhetőleg a városi piac megalkotásával a piackérdés rendezésével az árak kérdése is megoldható.

Az államosítás miérettünk történt?

Most már tudjuk, nem dolgoztunk hiába — mondják az „Ursus”-sörgyár dolgozói

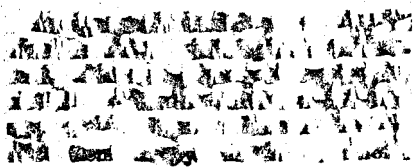
KOLOZSVÁR. — Feketén gomolygó füst kormolja be a kék juniusi eget. Az élet jele. Kissé furesán hangzik ez és mégis így van. Valahányszor gyárkéményre pillantunk és nem látunk füstöt, úgy érezzük, mintha halottat néznénk. És a füst nélküli gyárkémény az is, mert a forrószagot lehelő izzó kemence és a kéményből kitörő füst az életet ignélő munkát, az emberi verejtékből fakadó alkotást jelenti.

— Tíz pere jut naponta a családomnak — mondja az Ursus sörgyár ulvarán két, hordókkal megrakott, kigördülő kocsik között Vaidasigan Grigore volt CFR-munkás, az államosított gyár munkásigazgatója.

Egy pillanatra elfordul tőlünk. Egy dési asszonnyal kezd tárgyalásba, aki nem akarja megérteni, hogy a sörgyár nem adhat ki még betét ellenében sem hordót, mert kevés tároló edénnyel rendelkezik.

— Van otthon egy csővizes hordóm — mondja a magyarázat után a dési asszony — valamikor söröshordó volt, majd visszarakatom a fene-két és újra használatba veszem.

— És mennyi ilyen söröshordó van — mondja Vaidasigan igazgató, — amelyet csővizesnek használnak fel és mi a tároló edények hiányával küzdünk.

Veszélyben az egyik kazán

Ilia Vasile, a gyár üzemi bizottságának az elnöke hozzáfűzi, hogy ha az új igazgató nem is szakember a sörgyártásban, mégis komoly eredményt mutathat fel már az első napokban is az üzemiért végzett munkában.

— Az egyik főzőkazán szegecselnek a feje leesett ha nem vizsgálja meg szakértő szemmel senki, akkor az a veszély áll fenn, hogy a felmelegedett kazán szétrobban és mintegy 3200 liter sör kárbavész.

Az új igazgató éles szemmel észrevette azonban a bajt és szakmájával azonnal is segített a dolgon, anélkül, hogy a termelés egy pillanatra is fennakadást szenvedett volna.

— Ehhez — mondja széles mosollyal — a kazánokhoz valamilyen többlet értek, mint a sörfőzéshez, de az sem lesz ördögös mesterség kitapasztalni.

A gyár területén fokozott munka folyik. Az üzem dolgozói megértették az államosítás jelentőségét és

— Az éjjel is bejöttem — mondja Vaidasigan igazgató, — mert a CFR-műhelyekben nem ismerhettem meg a sörgyártás titkait. Éjjel főzik a sört és jelen akartam lenni.

Érzik, hogy most már a maguk boldogulásáért verejtékeznek. Soraikból származó vezetőikhez bizalommal fordulnak — és nem hiába.

— Emberek vannak itt az üzemben — mondja Ilie Vasile üzembizottsági elnök —, akik itt a gyárban dolgoznak gyermekkoruk óta. Itt van a 75 éves Sztan József, a 61 éves Anghel Flóra, a 61 éves Moldovan Ioan, akik még ma is az élen járnak a munkában. Különösen mos, hogy állami alkalmazottak lettek. Azt mondják, hogy most biztosan tudják: nem dolgoztak hiába és ha kidőlnek a munkából, nem kerülnek kegyelemkenyérre.

AZ ÖSSZES DOLGOZÓK ÉLETSZINNVONALÁÉRT!

Vaidasigan igazgató erőlyes intézkedésekkel vett részt azoknak a különböző mesterkedéseknek, amelyek a termelési költséget minden ok nélkül fokozták. Így például máris előkészületben van, hogy a gyár malátáfeldolgozó üzemét, ami eddig Tordán

működött, áthozzák Kolozsvárra. A megfelelő helyiség a gyárban biztosítva van. Szinte érthetetlen, hogy miért kellett ezt a műveletet eddig Tordán elvégezni és az onnan ide szállítás költségeivel szaporítani a termelési költségeket.

Az államosítás meglepetésszerűen érte az Ursus gyár vezetőségét. Az üzem dolgozóinak többsége azonnal felismerte az intézkedés felbecsülhetetlen jelentőségét és egyöntetűen sorakozott fel a munkásigazgató mellett.

A régi vezetőség különböző különjuttatásokkal igyekezett magához láncolni néhány embert, hogy azok keresetül biztosítsák a maguk számára az üzem dolgozóinak jóindulatát és támogatását. Természetesen ezek a különjuttatások a dolgozók összességének a rovására mentek.

Ez az államosítással megszűnt. Ezután nem fog néhány befolyásolható egyén meg nem érdemelt előnyökhöz jutni, de messzemenő gondoskodás történik, hogy az üzem összes dolgozóinak életszínvonalja emelkedjen és ne csak egyes kiváltságosoké. Ezért üdvözlő őszinte örömmel Népköztársaságunk minden öntudatos dolgozója az üzemek államosítását és ezért sorakozik fel az elért eredmények megvédésének és továbbfejlesztésének munkájára.

t. k.

Mindig szerettem a szamarakat,

de különösen akkor, ha nem két, hanem négy lábom közlekedtek. Szerettem ezeket a jámbor és türelmes állatokat, mert van valami bölcs derű a megjelenésükben és talán azért is, mert gyermekkorom meséi rendszerint a szegény ember szamarával kezdődtek.

Igy csütörtök délelőtt sem okozott részemre különösebben kellemetlen meglepetést, amikor a Kossuth Lajos-utca járókelőitől zsufolt gyalogjáróján láttam az emberek között komoly méltósággal végig imbolyogni az ártatlan fülest. A gyerekek pedig határozottan örültek neki és kedveskedve cirógatták végig foszladozó bundáját, de még a felnőttek közül is igen sokan enyhe mosollyal szemlélték a nem éppen minden-napi jelenetet.

Csak négy — a piaci bevásárlásáról nagy pusztagásba feledkezett — vénasszony háborodott fel ezen a „rendetlenségen”, hogy egy szamar az emberek számára fenntartott gyalogjárón vonul végig és nem húzza az igát kegyetlen ostor-pattogatás közben a kocsiuton.

Már előzőleg — önkéntelenül is a fülembe verődött — a négy vénasszony sustorgása valami Szent-Antal levelekről, amit vagy harminc példányban kell lemásolni és tovább terjeszteni, ha másképp nem, az utcán elszórni. A vénasszonyok szerint — ha csak az ültető nem akar bajba kerülni, azt feltétlenül tovább kell adnia. Határozottan felháborított ez az egyház szentjeinek nevével és a mások vallásos érzésével visszaélő népmító propaganda, amihez kétségen kívül semmi köze nincs a tisztességes Szent-Antalnak és a többi igazán vallásos lélekben elkeltelt égi szenteknek. De a pusmogó vénasszonyok erősen ragaszkodtak az üzenet szent-antali és égi jellegéhez, amiben egyébként különböző jól ismert demokráciaellenes rémhíreket foglaltak össze.

Az egyik vénasszony már le is másolta azt és vagy kettőt oda postyóztatott ezekből a főmedvényekből a sarki templom lépcsőjére.

Ekkor jött a szegény számár. Ide is szagolt, oda is szagolt — és nem tudom milyen izlése lehetett —, de az egyik levélke bizony csak eltűnt a szájában. Lehet, hogy zöldség illata volt, de az biztos, hogy lenyelte.

A vénasszonyok szétrebbentek. Kipirult arccal, felháborodva, hogy tovább levelezzenek az ő külön Szent-Antallal és a számár is tovább vonult.

Azóta borzalmas kétség gyötör. Vajon mi lesz a szegény számárral, hiszen felvette az állítólagos „égi” üzenetet, de abban már erősen kételkedem, hogy számár volt-e képes lesz azt harminc példányban tovább adogatni. Pedig ez a levélke szörnyű bajokat jósol annak, aki megszakitja a láncot és ez kétségtelenül vonatkozik a szegény számárra is. Mi lesz szegénnyel? Milyen szörnyű bajba keveredett, hogy ilyen könnyelműen felnyalta az ut széléről ezt a levélkét és így beleesett a csapdába, amit kétféle társai állítottak neki.

Mi lesz szegény számárral, ha nem adja tovább ezt az üzenetet? Vagy talán azok a bizonyos „égi hatalmak” figyelembe veszik, hogy „ő elvégre mégis csak egy számár és így nem terjesztheti tovább a leveleket, — bár úgy gondolom, hogy csak szamarak lehetnek azok, akik ezeket az üzeneteket tovább adogatják.

Nem tudom. Nem vagyok bizalmas viszonyban azokkal a hatalmakkal, akik a pusmogó vénasszonyokkal levelezgetnek, de azért erősen remélem, hogy a szegény számárnak nem lesz semmi baja. Nagyon sajnálnám. Mert érte igazán kár lenne.

TÓTH KALMAN

Marosvásárhelyi Székely Színház

Csa 3 napig!

Jegyek a Színház pénztáránál válthatók!

Szombat este 8 órakor:

Vasárnap d. u. 4

este 8

Hétfő délután 4

este 8

Éjjeli menedékhely

Gorkij Maxim drámája az élet mélységeiből

Egy pohár víz

Scribe világhírű vígjátéka

Mélyek a gyökerek

Jánosvázy György fordítása

Éjjeli menedékhely

Veszélyes kanyar

Pristley színjátéka

Főszereplők:

Kovács György, Dolly Ferenc, Hamray Lucy, Kőszegi Margit, András Marton, Szabó Ernő, Szabó Duci, Borovszky Oszkár, Várdy Rudolf, Izák Johanna, Szabó Ági, Anatól Constantin, Kovács Dezső, Tamás Ferenc, Kiss László és Mezős András.

Milyen hátralékos adókat kell kifizetni?

A pénzügyminisztérium nagyfontosságú rendeletet küldött az ország pénzügyigazgatóságainak az esedékes adók behajtásával kapcsolatban.

A pénzügyminiszteri rendelet utasítja az adóhivatalokat, hogy a hat hónapi részletfizetésre engedélyezett adóhátralékok havi esedékességét a legnagyobb eréllyel hajtsák be. Mint megírtuk, ez az esedékesség a föld-, kereskedelmi, jövedelmi, önkormányzati, örökösödési adóra, illeték egyenértékűre és a 10 százalékos áru- és szolgáltatási adóra vonatkozik. Az 1948-1949. évre esedékes kereskedelmi és jövedelmi adót tizenkét egyenlő részre osztva lehet befizetni, havonként. Junius hónapban tehát a harmadik 1/12-ed rész esedékes. Ennek beszedésére ugyan- csak szigorú rendeletet kaptak az ország pénzügyi szervei. Azok, akik

az eddig esedékes két részletet nem fizették meg, elesnek a részletfizetési kedvezménytől és a folyó évre esedékes adót egy összegben hajtják be rajtuk.

Azokra az adókra, amelyeket egy tételben kell befizetni, semmiféle fizetési haladékot nem adhatnak a pénzügyi szervek. Azok ellen pedig, akik nem fizették be az első negyed- évre esedékes 27 százalékos házbér- jövedelmi adót, jegyzőkönyvet vesz- nek fel és a törvény szigorával büntet- tetik. Az italmérési és hasonló adók esedékességét is szigorúan végre- hajtják.

A pénzügyminisztérium rendelete végül leszögezi, hogy a junius ha- vára előirányzott adóellenőrzési ter- vet a már előbb kiadott rendelkezé- seknek megfelelően kell foganatosít- ni, hogy az állam haladéktalanul hozzájusson jövedelmi forrásaihoz.

Fokozottan ellenőrzik az adókihágásokat

A pénzügyminisztérium körrende- letet küldött az ország pénzügyigaz- gatóságainak az adóügyi tevékeny- ség irányítására. A rendelet értel- mében, a pénzügyigazgatóságoknak junius végéig pontos jelentést kell tenniük a pénzügyminisztériumnak az előbb már kiadott rendelkezések és utasítások maradéktalan végre- hajtásáról.

A rendelet szerint, junius hónap- ban átvezetik az adóhivatalok adó- könyveibe az 1948-1949. évre járó földadók teljes összegét, illetve ez- zel az összeggel megterhelik a me- zőgazdasági ingatlan tulajdonosokat. Junius végén tehát minden adófi- zető pontosan tájékozódhat arról, hogy mennyi a földadója a folyó évre.

A kereskedelmi és iparvállalatok, valamint az általánynyadót nem fizető kisiparosok adójának kivetését gyors ütemben folytatják, hogy a kivetés első részét junius 15-ig, a második részét pedig július 15-ig befejezzék. A körrendelet különös figyelmet fordít az adóellenőrzések folytatásá- ra, valamint az adótitkolásnak és azoknak a megbírtaknak, akik nem fizették meg idejében esedékes adóikat.

Junius hónapban vetik ki az áta- lánynyadót fizető kisiparosok és a za- badfoglalkozásúak évi adóját is.

Intézkedés történt a közvetett adók kiadására is, amelyek tudva- lenleg a múlt év utolsó hónapjai- ban fizetett közvetett adóösszegek figyelembevételével történik.

A pénzügyigazgatók kötelesek ma- solatban beküldeni azokat az örökös- ödési ügycsomókat, amelyekben adóeltitkolásért 1948 március 31-ig örökösödési adó eltitkolásáért már büntetést róttak ki.

Egyidejűleg az adóhivatalok köze- geinek meg kell állapítani az ösz- szes olyan hagyatékot, amelyek nyilatkozatának benyújtási hatá- rideje 5 hónappal ezelőtt már lejárt.

A pénzügyminisztérium rendelete felhívja az illetékes közegek figyel- mét arra, hogy a fogyasztási helye- ket fokozott mértékben ellenőrzik, hogy azok minden egyes vendégnek az előírt vásárlási jegyzéket (bont) kiadják-e.

Junius hónapban ellenőrzik, hogy azok a vállalatok, amelyek a száza- lékos bélyegilletéket készpénzben jogosultak fizetni — félhavi- nként vagy havonként — eleget tettek-e adóikat.

ezen kötelezettségüknek.

Megkezdik továbbá a szövetkezeti központok és a szövetkezetek felül- vizsgálását abból a szempontból, hogy a különböző gabona, zöldség és egyéb mezőgazdasági termék be- gyűjtésénél vagy eladásánál megfi- zetették-e a törvényes adókat és ille- tékeket. Ahol mulasztást észlelnek, kihágási jegyzőkönyvet vesznek fel.

A körrendelet megemlíti, hogy az összes vállalatoknál, amelyek korlá- tolt forgalmu vagy szabadforgalmi árucikkeket gyártanak, vagy forga- lomba hoznak, megkezdődik a for- galmi adó befizetésének szigorú el- lenőrzése.

Miután az 1948. április elsején életbe lépett 81-1948. számú adó- módosításról szóló törvény 13. szakasza bizonyos változásokat hozott a ki- iparosok részéről fizetendő forgalmi adó rendszerével kapcsolatban, a pénzügyminisztérium körrendeleté- ben utasította közegeit, hogy ellen- őrizzék a kisiparosok műhelyeit és azokat az új törvény előírásainak megfelelően csoportosítsák és vезе- sék be az adóhivatal nyilvántartási könyveibe.

Az iskolának együtt kell működnie a hatóságokkal és a szülőkkel

KOLOZSVAR. — A közoktatás- ügyi minisztérium, az iskolának a hatóságokkal való együttműködésé- ről és a tantestület önkéntes mun- kájáról kiadott 126.245-1948. számú rendelete, a következőket tartal- mazza:

Az iskola társadalmi intézmény, amelynek a nép tanulását kell szol- gálnia. E feladatát kielégítő módon nem tudja betölteni csak úgy, ha szoros kapcsolatot tart fenn a szü- lökkel, az összes hatóságokkal, szer- vezetekkel, akik más uton ugyan, de az általános életszínvonal felemelé- séért dolgoznak, gazdasági, társa- dalmi, erkölcsi, iskolai és kulturális téren.

Ez a kapcsolat csak úgy válik élő valósággá, ha a különböző hatósá- gok és szervezetek nem avatkoznak bele egymás munkájába és nem ad- nak rendeleteket egymásnak, hanem megteremtik az őszinte együttműkö- dést.

E felfogásunkat tudomására hoz- zuk összes tanügyi szerveinknek és

megköveteljük, hogy ezt mindenki tartsa tiszteletben. Mindenfajta vét- séget, amely ezt sértene, azonnal tu- domásunkra kell hozni.

Népköztársaságunkban önkéntes munkaversenyek folynak. Önkéntes munkát lehetőleg megfelelő munka- területen végzünk. Nagyon sok az irástudatlanunk. Vannak olyan ta- nulóink, akik a tanulásban gyengék és akiknek szükségük van külön előkészítésre. Irástudatlan altszte- ket találunk éppen olyan iskolák- nál, ahol magasabb számtani ismereteket, idegen nyelveket és általá- nos ismereteket tanítanak. Ezt az ellentétet, amely a letűnt világ ma- radványa, meg kell szüntetnünk. Ime, egy munkaterület, tanárok és tanulók részére egyaránt. Szabad- időben és a nyári szünetben jó, ha kapcsolat van azokkal a szerveze- tekkel is, amelyek önkéntes kétkézi munkát kezdeményeznek, hogy e munkában résztvegyenek a diákok is, mert így fejlődhetik ki barátság a kétkézi és szellemi dolgozók kö- zött.

Olvasd, terjeszd 'lámogasd a Világosság-ot

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések szavankint 3 lej. Állástkeresőknek szavankint 2 lej. Cim a kiadóban és jelíges hirdetéseknek 10 lej pótdíj fizetendő. Adó-levelezés szavankint 6 lej. Szóvghirdetés szavankint 6 lej. Közga- dasági hirdetés szavankint 8 lej. Keretes hirdetések négyzetcentiméterenkint 5-6-7 lej. Nyílttér sa- vankint 12 lej.

ADÁS-VÉTEL

ELADÓ konyha, hálószoba, író- asztalok. Petőfi-utca 50., emelet, balra, asztalosműhely. 4447

MOTORKEREKPÁR 350-es Horex Columbus, generáljavított, prima ál- lapotban eladó. Megtekinthető Ter- hes Gyula-utca 15. Barthánál, állo- más mellett. F. 4524

VESZÜNK használt papírszako- kat. „Zefir”, Kossuth 7. Telefon: 19-77. 4497

ELADÓ egy kétszemélyes róka- mi és egy kombinált szekrény; esetleg átadó egy különbejáratu, központi főberletű szobával is. Cim a kiadóban. 4496

ARAGAZ tartályt keresek megvé- telre. Malom-utca 32., I. em. 4483

FESTÉKÖRÖGÉPET motorhaj- tással vagy anélkül és pilorozógepet (valtzen) venne a Laborator Rózsa, Szabadság-tér 27. 4507

SÜRGÖSEN eladó egy jókarban levő, 600 köbcentis Zündap motor- kerékpár. Érdeklődni lehet Kolozs- vár, Budai Nagy Antal-utca 24. sz., Seress-bocdga. 4602

EGY modern, kombinált szoba el- adó. Dávid Ferenc-utca 6., hátul az udvarban. 4548

ELADÓ! Rövid, keresztúros, Kiss Ernő Bp. gyártmányu zongora, Sin- ger férfi szabó gép, szörtepőgép. Ho- rea-ut 16. Farkas. 4547

ELADÓ egészen új, női Ideal ke- rékpár és Dora női aranyóra. Erika, Szabadság-tér 14. 4549

ELADÓ új, finomkivitelű kombi- nált szobabutor, egy díofurníros gyermekágy és konyhabutorok. Ga- lamb-utca 41. 4601

MEHCSALAD eladó. Donát-ut 143. 4550

MOTORKEREKPÁR eladó. „Jawa” 175 köbcentis. Kovács, Szabadság- tér 26., II. Dében 1-4-ig. 4516

LITERES, feles és negyedes szög- lites likörös üveget, fél- és negyed- literes rendes üveget és negyedli- teres sörös üveget veszünk. Horea-ut 17., I. emelet 1. 4524

ELADÓ majdnem új kétajtós konyhai jég szekrény. Megtekinthető A. Muresan 2., Losonczy. 4528

EGY nagyon szép, fehér mély gyermekkosci eladó. Cim: Moise Ni- coara 25. Andre Muresan tetején. 4529

ELADÓ elsőosztályu kettő meh- család. Deportáltak-utja 93. 4531

GYERMEKHEGEDÜ, félnagyágú, szép tokkal eladó. Cim: Jókai-utca 5., ház mesternél. 4534

TAKAREKTÜZHELY, kétteres, potomaron eladó. Jókai-utca 5., ház- felügyelőnél. 4535

NATIONAL kassza, 12 méter hosszú, 2 méter széles, vastraverzen álló galeria eladó. Dózsa 37., fodrá- szat. 4537

ELADÓ rádió, 4+1. Ovin. Györgyfalvi-ut 28. 4543

INGATLAN-LAKÁS

BELVÁROSBAN üzlethelyiség ki- adó. Érdeklődni Szentegyház-utca 8. korcsma. 4500

KERESEK butorozott vagy üres szobát, fürdőt, esetleg konyhaszár- lattal. Címeket a kiadóba „Sürgös” jelíggel. 4510

HÁROMSZOBÁS lakásomat villa- negyedben, elcserelem központ 1 szobás komfortos lakással. Cim a kiadóban. 4527

SÜRGÖSEN eladó 2 szobás új ház, gyümölcsfákkal és egy topolyaháló. Str. Iile Pintile 30., (volt Csillag- hegyi-utca). 4546

ÜRES szobát keresek bárhol a vá- rosban. Összes költségeket megtérí- tem. Ügynököket díjazok. Volt Me- morandului 6. Szabóság. 4520

2 SZOBA, konyhás új ház az állo- más közelében eladó. Cim: Tordai-ut 10., balra, 1. ajtó. 4533

ELADÓ beköltözhető családi ház, nagy gyümölcsöskerttel. Tache Jo- nescu 73. 4526

ELCSERELNEM December 30-ut- cai (v. Unió-utca) 3 szobás lakáso- mat, kertes 2-3 szobás lakással. Ér- deklődni „Chic” férfitávirúztet, Sza- badság-tér 18. szám. 4523

ELADÓ Tordai ház, Axente Sever utca 31., 140 ezer lejért és a Horea- ut 19. Esetleg elcserelem kolozsvá- rival. Érdeklődni Horea-ut 19., vagy Kolozsvár, Bethlen-utca 18. alatt. 4530

SÜRGÖSEN eladó Szamosfalván házastelek, gazdasági udvarral, istá- lóval és gyümölcsöskerttel. Érdeklő- dni Kolozsvár, Vörös Hadsereg- utja 145. sz. Vegyeskereskedés. 4542

ALLAST KERES

FÖKÖNYVELŐ, 20 éves iparvá- lalati gyakorlattal, román, magyar nyelvtudással, megfelelő elhelyezke- dést keres. „Argus” jelíggel. 4472

KÜLÖNFÉLÉK

MENYASSZONYI ruha, fáttyol és koszorú eladása és kölcsönzése nagy választékban az Orchidea-nál. Dózsa György-utca 22. H

MENYASSZONYI ruhák, fáttyolok, koszorúk kikölcsönzése. „Dahlia” művirágüzlet. Horea-ut 35. F

ELVESZETT kulcsosmó a Sze- chenyi-téren, az asztali árusoknál. Megtaláló jutalom ellenében adja le Magyar-utca 108. alá. 4525

PENZI! Könyveket állandóan vesz UHU Kolozsvár, Molotov-utca 34.

ELVESZETT vörös-barna ber- náthgyi kutya. Megtaláló adja le jutalom ellenében Copernicus 9. alá (Astoria mögött.) 4536

FORGALMAS fűszerüzlethez pén- zes társat keresek. Ajánlatokat „100 ezer lej Üzletárs” jelíggel. 4539

SZÁZSZÁZÁLEKOS hadirokkant dohánytörszébe betársulna. Választ „Előny” jelíggel a kiadóba. 4518

TÁRSAT, társnőt azonnalra kere- sek 100.00 lejtlől 200.000 lejig, kitűnő, jól jövedelmező vállalathoz, közg- működéssel vagy anélkül. Pénz biz- tosítva. Érdeklődni „Terno” ügynök- nökség, Kádár-utca 2. 4538

ELVESZETT Bálint György névre szóló 5 darab élelmiszerjegy. Meg- találó juttassa el Horea-ut 81., ju- talom ellenében. 4519

Kik nyertek román állampolgárságot?

KOLOZSVAR. — Kolozsvár város állampolgársági ügyosztálya a 12- 1945. számú törvény alapján a kö- vetkező kolozsvári lakosokat vezette be az állampolgárok névjegyzékébe:

Bakó Lajos, munkás, Mehész-utca 37. szám, Báza János, kádár, Sütő- utca 11. szám, Bordin István, pincér, Galamb-utca 17. szám, Dajka Lajos, Tégla-utca 96. szám, Deák Károly, festő, Marx Károly-utca 83. szám, Dreva Ion, vízvezeték-szerelő, Mun- kácsy-utca 25. szám, Enyedi Szabó József, asztalos, Pata-utca 7. szám, Handel József, pék, Jugoszlavia-utca 74. szám, Hatházi Ferenc, földész,

Luca Vasile-utca 3. szám, Mezei Ká- roly László, Donát-ut 68. szám, Molnár Lajos kályhámester, Nagy gereblye-utca 16. szám, Nagy Géza, bádógos, Jókai-utca 27. szám, Nagy István, kereskedő, Donát-ut 46. sz., Polacsek Márton, Kötő-utca 8. szám, Pop Zaharia, nyugdíjas, Molotov-u. 19. szám, Simkovits József, kereske- dő, Fürdő-utca 10. szám, Szabó Já- nos, postakézbesítő, Kakas-utca 8. szám, Szigvártó József, cipész, Be- rek-utca 30. szám, Török János, Du- na-utca 94. szám és Woh Mózes, munkás, Pap-utca 47. szám.

Junius 20-án

Megnyílik!

A SZAMOSFALVI

sós, kénes, rádiumos víz- és iszapfürdő. (Kolozsvártól 4 km.) Hideg és meleg fürdő, gyógyvizek belső ivókúrára. Iszappakolások.

Javulva: rheuma, ischias, csúz, idült ízületi gyulladások, női ivarszervek idült gyulladásai, izzadmányok, idült visszeres gyulladások, psoriasis, hormonzavarok, stb. esetekben.

Rapid autóbuszjárat félóránként. Elő- nyös vasúti közlekedés. Étterem.

Fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett férj, apa, nagyapa, testvér és rokon **id. Uray Sándor** f. hó 16-án, szerdán haj- nalban elhunyt. Temetése f. hó 18-án délután 5 órakor lesz a temető nagykapujánál. Minden külön értesítés helyett. A gyászoló család

Köszvényesek, mérlegek, idérés, iratfelvétel, stb. közlemény meg- jelenítése a MONITORUL-ban (Hivataloslap). Kolozsvári, belsődi lapokra hirdetés elfizetés (felvétel). Mozihirdetés

UHU

KOLOZSVAR, Molotov-utca 34. szám

A Kolozsvári Izraelita Hitközség Vezetősége megrendült szívvel közli, hogy a Hitközségnek hosszú időn át volt előjárója és vezetőségi tagja

Katz Ignác

testvérünk rövid szenvedés után, e hó 17-én reggel, 67 éves korában elhunyt.

Temetése az új izr. temető (Majális-utca végén) szertartás- termőből pénteken, junius hó 18-án délután fél 3 órakor lesz.

Emlékét kenyevellet fájuk megőrizni!

A Kolozsvári Izraelita Hitközség előjárósága